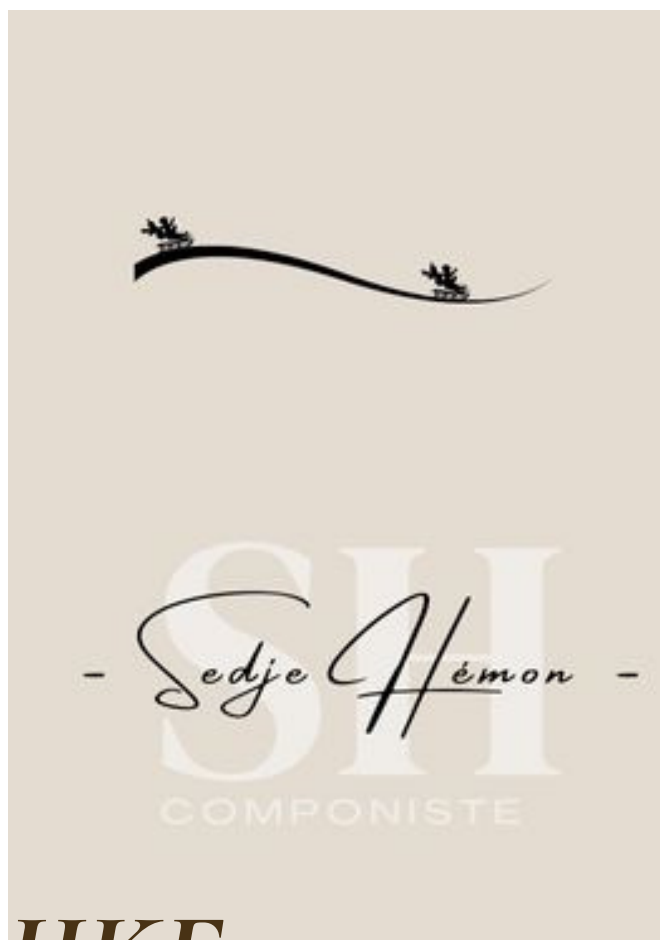

Sedje
Hémon

WONDERLIJKE VERBEELDINGEN

Dit verhaal begint met een amusant animatiefilmpje wat ik zag: sleetje rijden over lange lijnen op muziek van Beethoven. Het filmpje duurt 4.25 minuten en is bepaald 'mesmerizing' ... een prachtige tuimelende combinatie van grafische verbeelding en klank. Al gebeurt er niet eens zoveel, je blijft kijken hoe het afloopt. Maar hoe ik daarna bij een intrigerende vrouw ben gekomen weet ik eigenlijk niet meer. Een Nederlands beeldend kunstenaar, violiste, componiste en muziekpedagoge die een systeem ontwierp om muzieknotatie te schilderen.

Sedje Hémon (Rotterdam, 1923-2011) - verzetsstrijdster en overlevende van de Shoah - ontwikkelde een unieke methode om haar abstracte schilderijen te vertalen in muziekschrift. Haar nalatenschap bestaat uit schilderijen, sculpturen, kamer- en orkestmuziek, lesmethodes voor het viool- en panfluitspel en het boek 'Integratie der Kunsten'.

Beethoven
Slee animatie

Sedje Hémon

Mevrouw Hémon heette eigenlijk Sedje Frank, maar is zich daarnaast op enig moment Sedje Hémon gaan noemen. De naam Hémon is een samenvoeging van een deel van de voornamen van haar ouders Heintje en Simon Frank (beiden vermoord in concentratiekamp Auschwitz op 14 februari 1943). De Tweede Wereldoorlog had haar dermate uitgeput, dat ze daarna langere tijd in ziekenhuizen moest doorbrengen. Daar bouwde ze haar viool- en componeertechnieken uit.

Ze probeerde ook een therapie te ontwikkelen tegen wat later Repetitive strain injury (RSI) zou worden genoemd. Ze zette haar vioolstudies voort bij Jewssey Wulf en volgde muziektheorie bij Kees van Baaren. Haar matige gezondheid bleef haar parten spelen en in 1953 zag ze in dat een loopbaan als violiste niet mogelijk was. Ze wendde zich weer tot de schilderkunst, maar ook linoleumsneden en werken in keramiek. Al snel mag ze een expositie houden in Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris in Parijs (op de Salon des Réalités Nouvelles in 1955), meerdere exposities volgen. Ze zou zelf zeggen: "Ik zou nooit tot de schilderkunst zijn gekomen, als ik mijn violistenloopbaan had voortgezet".

Stippen op een X- en Y as

De schilderijen en lino's van Sedje Hémon zijn weergegeven in het twee dimensionale vlak als basis om te komen tot de methodiek om muziek te kunnen lezen en te kunnen horen. Haar schilderijen zijn abstract en niet geïnspireerd door bestaande vormen. Zij komen voort uit emoties, gevoelens, gedachten en ideeën. Sedje Hémon maakt haar innerlijke wereld zichtbaar door te schilderen zoals een componist dit doet met behulp van de partituur. Ze plaatst de toonlengtes en toonhoogtes op een X-as en Y-as en creëert zo haar wonderlijke muziek.

VPRO
Nog nooit van
gehoord

Sedje Hémon

In 1962 werd de Sedje Hémon Stichting opgericht. De toen zeer bekende Prof. Dr. H.L.C. Jaffé (adjunct-directeur van het Stedelijk Museum en later directeur van het Joods Historisch Museum) was mede-oprichter en eerste voorzitter van de stichting. Hij schreef bij een eerste confrontatie met haar werk:

'Zonder iets te weten van haar achtergrond kon ik zien dat deze schilderijen geboren waren uit de muziek. Muzikale kenmerken waren duidelijk aanwezig. Deze schilderijen zijn muziek voor het oog. Hier is voor het eerst in de geschiedenis sprake van daadwerkelijke integratie tussen schilderkunst en muziek. Zij is de enige, die er in geslaagd is na jaren van intense studie en grote volharding, de eenheid van deze twee kunsten, deze integratie schilderkunst/muziek te verwezenlijken; een ideaal waarnaar vele kunstenaars voor haar sedert eeuwen tevergeefs hebben gezocht'.

Ze was eigenlijk bezig met Virtual Reality, lang voordat dat technisch mogelijk werd: de omzetting van beeldende kunst naar muziek. Haar ideeën waren voor die tijd nogal visionair en zeer ongebruikelijk. Een voorloper in de ontwikkeling van computermuziek en muziektechnologie.

In haar in 1996 verschenen boek HEMON'S INTEGRATIE DER KUNSTEN, kun je haar levenswerk lezen en bestuderen. Stap voor stap, in ruim 320 pagina's, wordt een toelichting over de volledige achtergrond en realisatie van haar werk gegeven. Een groot aantal tekeningen, muziekvoorbeeld en foto's van haar schilderijen verduidelijken de tekst.

Hoe de composities van mevrouw Sedje Hémon klinken, kun je ook op "YouTube" vinden. Luister bijvoorbeeld naar Sedje Hémon - Lignes Ondulatoires - Ensemble Modelo62 of Sedje Hémon - Mouvement d'un adagio - Ensemble Modelo62

*Website
Sedje Hémon
stichting*

